

LEKKER DOORVAREN!

DOORLOPENDE LEERRUTE
VMBO-MBO 3 OF MBO 4
VAN MATROOS NAAR SCHIPPER

Op de Maritieme Academie Harlingen stromen vmbo-leerlingen Maritiem en Techniek op dezelfde locatie door naar de mbo 3 of 4-opleiding Schipper binnenvaart op het Nova College.

"Arossa Aqua, hier Alfa. Waar ga je heen?"

"Ik ga de Lek op!"

"Dan wacht ik u even af!"

Schipper Floris Oostrum (17) van het containerschip Alfa neemt gas terug. Het is druk bij de afslag naar de Lek: niet alleen met andere binnenvaartschepen, zoals de Arossa Aqua, maar ook met waterbussen en een veerboot die heen en weer vaart.

Studiegenoot Kris Steenmeijer, die bij de vorige oefening de Alfa heeft uitgevaren vanaf de Dordtse Kil bij Moerdijk, kijkt mee. "Je had 'm er nog voor kunnen doen", zegt hij. "Maar het was wel krap." "Ja, dan had ik al bij de landpunt moeten zitten", zegt Floris, terwijl hij de schermen in de gaten houdt. "Lorraine, Alfa. Gaat u naar Rotterdam?" Het is simulatieweek voor de derdejaars van de mbo3-opleiding Schipper binnenvaart. In een viertal donkere ruimten is op grote schermen de situatie op het water zo goed nagebootst dat je na een tijdje de vloer voelt bewegen.

Een lokaal verder houdt docente Chrystel de Jong op twee rijen computerschermen in de gaten wat er in de stuurhutten gebeurt, en geeft instructies aan de schippers. Met tien jaar ervaring in de containerbinnenvaart kent ze veel praktijksituaties uit de eerste hand. "Het lastigste is om goed overzicht te houden, want er gebeurt veel tegelijk. De studenten communiceren bij deze oefening met mij, en ik ben als operator de verkeerspost, de overige scheepvaart én hun matroos op het schip. Zo trainen we ook hun communicatieve vaardigheden."

Stage

Dat Kris en Floris al zo geroutineerd aan het roer staan, is niet zo raar. De studenten lopen dit jaar

werkstages op een binnenvaartschip, ze hebben dus al veel praktijkervaring. Maar daarnaast zijn ze al vanaf de brugklas ondergedompeld in de nautische wereld.

Op de Maritieme Academie, die in Harlingen een locatie deelt met het Nova College, draait alles namelijk al vanaf de het eerste jaar vmbo om scheepvaart. Alle pakweg 145 leerlingen volgen het profiel Maritiem en Techniek (MaT).

Teamleider Anna Dantuma

In de lokalen hangen foto's van schepen, uit de 3D-printers komen kleine schepen en de vmbo-leerlingen varen regelmatig mee op een van de vier opleidingsschepen.

Ook buiten de lessen worden de leerlingen voorbereid op een leven aan boord. Vanaf de derde klas zijn de leerlingen doordeweeks intern en gaan ze in het weekend naar huis (vanaf de brugklas mag dat al). Ze leren zo samen verantwoordelijk te zijn voor hun omgeving en elkaar – precies zoals aan boord van een schip.

Doorlopende route

De leerlingen behalen op de Maritieme Academie het vmbo-diploma Rijn-, Binnen- en Kustvaart (dan zijn ze matroos) of Scheeps- en Jachtbouw. Vervolgens stroomt zo'n 95% door naar een mbo-opleiding in de richting Scheepvaart. Die doorlopende leerlijn op één locatie is fijn voor leerlingen: het is bekend wat er komt, ze kennen de vakken en de docenten al.

In de overgang van vmbo naar mbo zit nog wel wat overlap in de beroepsvakken, vertelt teamleider Anna Dantuma, maar de leerlingen/studenten klagen daar niet over. "Ze hebben dan gewoon nog wat extra praktijkervaring, als ze klaar zijn.

Extra versnellen kan eigenlijk niet: leerlingen zijn aan het eind van hun opleiding nog leerplichtig, terwijl ze hun vaarbevoegdheid al hebben. Zodra het kan willen ze echt graag de praktijk in. Soms gaan ze na hun examens meteen aan boord en zeggen ze: 'Het diploma haal ik later wel een keer op!'"

Radarpatent

Zover is het nog niet voor de groep van Floris en Kris. De waterbussen erbij was leuk bedacht, vinden ze bij de nabespreking. Het was een gecompliceerde simulator-opdracht en docent Chrystel is tevreden: "Over het algemeen ging het bij iedereen hartstikke goed!" Hierna staat 'radarpatent' op het rooster, dan krijgen ze dezelfde soort praktijksituaties maar dan alleen met radarbeelden ter oriëntatie, zoals in de praktijk wel gebeurt bij dichte mist. Dát wordt pas pittig.

Heeft docent Chrystel de Jong eigenlijk zelf geen heimwee naar het water? Ze lacht. "Ik mis het varen zeker wel, maar ik leer nu veel in het onderwijs. En de studenten komen met zulke mooie verhalen uit de praktijk. Dan geniet ik mee!"

